„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 198 Duminică 21 Iulie 1940
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARA
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
UNIV.-SPORT
500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

REGELE FERDINAND I

Se împlinesc azi 13 ani de la moartea regelui Ferdinand I care, în ziua urcării sale pe tron, a promis solemn, în fața reprezentanților națiunii, că va fi „bun român".

El s'a ținut de cuvânt și a dovedit, nu numai că a fost un „bun român", dar un mare rege ce a înțeles rostul misiunii sale istorice în acele vremuri de grea cumpănă și de eroice hotăriri, când neamul românesc s'a găsit la o răscruce și aștepta ceasul împlinirii idealului său național.

Carlyle a spus că adevărații eroi sunt aceia ce au tăria sufletească de a se învinge pe sine pentru o idee și o cauză nobilă și mare și cari sunt adânc pătrunși de însemnătatea misiunii ce au de îndeplinit, cu prețul oricăror jertfe. Regele Ferdinand a fost și el un adevărat erou, în sensul definiției lui Carlyle, căci s'a învins pe sine spre a putea fi cu conștiința împăcată față de Dumnezeu și de poporul său; a avut încrederea deplină în triumful unei cauze drepte și voința neclintită, așa cum s'a cuvenit întâiului slujitor, apărător și luptător al țării.

Iată măreția omului-rege, care a pus mai presus de orice îndeplinirea datoriei sale de suveran, în calitate de exponent al voinței naționale.

După luptele și jertfele făcute în război; după suferințele îndurate în faza dramatică a retragerii armatelor noastre în Moldova și după înfăptuirea unității naționale, prin liberarea și alipirea provinciilor subjugate românești, de vechiul regat, Regele Ferdinand a putut să spună că *„față de Dumnezeu și față de poporul meu, am conștiința curată. Per aspera ad astra".* „Conștiința curată", — iată ce a voit să sublinieze mai întâi în ziua victoriei noastre, acela care a fost dela început convins, că ideia pentru care generațiile din trecut au suferit și au luptat — ideia unirii tuturor Românilor într'un stat independent în frontierile sale firești, — trebue să se înfăptuească. Și ea s'a înfăptuit, atât prin sângele vărsat de ostașii noștri în luptele din Carpați, Transilvania și de peste Tisa, cât și prin voința liber manifestată a fraților noștri din toate provinciile vecine, de a se uni pentru totdeauna cu România.

Da. Regele Ferdinand a avut conștiința curată și față de Dumnezeu și față de neamul românesc. El a găsit în ideile și sentimentele nobile ce l-au călăuzit și însuflețit, în bunătatea și în iubirea sa față de oameni și țară, ca și în credința sa nestrămutată în realizarea României întregite pe temeiul dreptului etnic și al principiului de auto-determinare, care comandă unirea celor de acelaș sânge și alcătuirea statelor naționale, tăria morală ce i-a îngăduit să-și îndeplinească misiunea sa istorică, fără teamă și fără șovăire.

Incoronat la Alba Iulia, ca Rege al tuturor Românilor, în acelaș loc istoric în care Mihai Viteazul, în anul 1599, a intrat triumfător în fruntea oastei sale, ca domn atotstăpânitor al Țărilor Românești de dincoace și de dincolo de Carpați, Regele Ferdinand I n'a considerat sfârșită misiunea sa, căci România mărită trebuia să fie întărită și pusă în poziție de siguranță și de apărare.

El a murit cu conștiința împăcată a suveranului ce a fost simbolul lealității, al bunătății și bravurii, lăsând urmașilor misiunea de a păstra patrimoniul național și de a întări așezământul statului român.

TREISPREZECE ANI DELA MOARTEA REGELUI FERDINAND I

REGELE FERDINAND I

POMENIRE

In veci mărire amintirei Tale
O! Rege, cel mai mare dintre Regi,
Vultur ce de pe creste de Bucegi,
Ai apărat, ca'n vremuri voivodale,
Pământul sfânt al Patriei întregi...

Mărire Ție, Rege între Regi...

Tu dormi în majestoasa Ta odihnă,
Acolo'n minunata mânăstire,
Sub care stau în glorioasă tihnă
Voivozii mari, Spătarii, Pârcălabii,
Toți cei, pe care sfânta pomenire
Săpatu-i-au în litere slavone
Pe lespezi cu mândrii autohtone
Sub care dorm cu slavă Basarabii...

Acolo, sub bătrânele cupole,
Te odihnește împăcat cu Tine,
In preajma Ta, pe frunți cu-aureole,
Vitejii mari cu suflete creștine,
Primitu-Te-au, o, Rege, ca pe-un frate,
Sub strașina locașului străbun,
S'adăpostească'n veci cu pietate,
Adevărtu-Ți suflet de Român...

Dormi Rege... Printre anii ce se scurg
Iți vom păstra cu slavă pomenirea,
Alături de Voivozi în mânăstirea
Lui Neagoe-Cel-Vrednic și cel Sfânt...

Iar clopotele mândrului locaș,
In zile mari, când vor porni să sune
Cu lin ecou pe-al Argeșului jghiab,
Străbunii mari din cripte seculare
Vor înțelege tainica minune
Că sufletul lor sfânt de Basarab
A reînviat în Ferdinand-Cel-Mare!

MIRCEA DEM. RĂDULESCU

PARASTASUL DE DOI ANI PENTRU REGINA MARIA

CASA M.S. REGELUI
COMUNICAT Nr. 49

Mareșalul Curții Regale face cunoscut următoarele:

In ziua de 18 Iulie a. c., la ora 12, s'a oficiat, la Biserica Palatului Cotroceni, parastasul de 2 ani pentru REGINA MARIA, în prezența:

MAJESTAȚII SALE REGELUI
MARIEI SALE MARELUI VOEVOD DE ALBA IULIA
ALTEȚEI SALE REGALE PRINCIPESA ELISABETA
Președintele Consiliului de Miniștri
I. P. S. S. Patriarhului României
Consilierilor Regali
Guvernului
Comandantului Străjii Țării
Rezidentului Regal al Ținutului Bucegi
Inspectorului General de Armată al Teritoriului
Comandantului Militar al Capitalei
Primarului General al Capitalei
Prefectului Poliției Capitalei
Casei Civile și Militare a MAJESTAȚII SALE REGELUI
Fostelor Doamne de Onoare a REGINEI MARIA.

După amiază MAJESTATEA SA REGELE a primit în audiență pe:

D. Teofil Sidorovici, Comandantul Străjii Țării
Doamna Edit von Coler
D. Senator Conte Piero Puricelli.

București, 18 Iulie 1940

O TRADIȚIE INTRERUPTĂ

de I. LUGOSIANU

Cum era de prevăzut, d. Roosevelt a fost numit candidat al partidului democrat la alegerile prezidențiale din Noembrie. Desemnarea sa a fost făcută cu o majoritate covârșitoare, la primul scrutin. D. Cordell Hull refuzase să-și pună candidatura; Senatorul Wheeler și-o retrăsese, înainte de vot, constatând dispozițiile adunării în fața unei a treia candidaturi a d-lui Roosevelt; d-nii Farley, Garner și Tydings, adversari ai unei a treia candidaturi a actualului Președinte au obținut toți trei împreună 142 de voturi față de cele 946 dobândite de d. Roosevelt.

Un asemenea rezultat — contrar unei tradiții politice vechi de un secol și jumătate — are semnificația unei aprobări masive a politicii d-lui Roosevelt din ultimii ani și mai ales din timpul crizei internaționale și depășește probabil cadrul unei simple manifestări de voință a partidului pentru a avea repercusiuni mai adânci în massele americane.

In viața internă americană, politica de New Deal a d-lui Roosevelt a fost adesea criticată de adversarii republicani și nu rareori de înșiși prietenii politici democrați. Dar marea massă a poporului american își dă seama că, oricât de serioase ar fi criticile, care i se aduc, ea a scăpat Statele Unite de cea mai gravă criză din istoria lor economică și că intervenția pe o scară întinsă a Statului, abuzul de credit, lupta împotriva industriilor, atingerile aduse libertății economice, atât de contrare tradițiilor americane, s'au tradus în fapt prin singurele forme de ajutorare posibilă a marei mulțimi a muncitorimii americane. Pe lângă aceasta, politica de amestec al Statului în viața particulară era oarecum în spiritul vremii. Nu se poate tăgădui un oare care paralelism între aplicarea acestei politici în Statele-Unite și desfășurarea politicei economice și sociale a regimurilor autoritare din Europa.

In politica externă, Președintele Roosevelt a isbutit să realizeze unanimitatea opiniei publice americane, satisfăcând pe deoparte dorința aproape generală de a ține Statele-Unite în afară de conflictul european și pe de altă parte dorința aproape generală și ea de a da Aliaților sprijinul moral și ajutorul material al Statelor-Unite, în cadrul unei legi a neutralității larg interpretate.

O asemenea politică a fost înfăptuită desigur în bună parte datorită hotărârii Președintelui, dar în largă măsură și grație împrejurărilor. Președintele Roosevelt, ca mulți Americani, va fi crezut de sigur în realitatea unui război european lung; în efectele blocadei; în succesul defensivei franceze; în influența acțiunii diplomatice americane asupra Europei, care ar fi lăsat politicii prezidențiale o margine foarte largă între o victorie aliată cu o scadență îndepărtată, o pace de compromis înfăptuită grație intervenției americane sau poate chiar mai târziu un amestec militar al Statelor-Unite în Europa.

Politica americană și-a închipuit de sigur că va putea juca un rol hotărâtor în desfășurarea crizei europene. Realitățile au făcut însă în fapt evoluția Statelor-Unite, surprinse nepregătite de repeziciunea evenimentelor, să a-

(Continuare in pag. 3-a)

PREȘEDINTELE ROOSEVELT care, după ce a fost desemnat pentru a treia oară la pre edința Statelor Unite, a adresat un mesagiu de recunoștință Congresului partidului democrat

Pomenirea Regelui Ferdinand I

Ferdinand, Victor, Albert, Meinrad de Hohenzollern, al doilea fiu al principelui Leopold de Hohenzollern și nepot de frate al Regelui Carol I, s'a născut la 24 August 1865. El a urmat studiile gimnaziale la Düsseldorff; studiile universitare la Tubingen și Leipzig; iar cele militare, la Cassel. Principele Ferdinand a intrat apoi în regimentul I de gărdă din Potsdam, cu gradul de sublocotenent. Regele Carol I, neavând moștenitori direcți, în înțelegere cu sfetnicii săi, a propus principelui Leopold de Hohenzollern, să fie moștenitorul tronului României. Prin declarația din 20 Noembrie 1880, principele a refuzat. S'a făcut aceeaș propunere principelui Wilhelm — fratele Principelui Ferdinand — însă și el a refuzat prin declarațiunea din 20 Decembrie 1886. In anul 1882, tânărul Principe Ferdinand a sosit în București. Propunerea făcută mai târziu Principelui Ferdinand de a primi să fie moștenitorul tronului României, n'a avut soarta celorlalte. Abia sosit în țară, Principele Ferdinand a prins simpatie față de poporul român, care peste puțin timp s'a transformat în dragoste. Studiile de limba și literatura română le-a urmat dela 1883, sub conducerea profesorului Vasile Păun. Conform art. 83 din Constituție, Principele Ferdinand a devenit moștenitor prezumtiv al Coroanei, numit prin decretul din 18 Martie 1889: „Alteță Regală, Principe al României" și apoi a fost înscris în apelul nominal al Senatului.

La 14 Noembrie 1886, Principele Ferdinand a intrat în cadrele armatei cu gradul de sublocotenent în reg. 3 de linie și a fost apoi înaintat în gradul de locotenent la 19 Martie 1889; căpitan în 1890; maior în 1892. — când s'a căsătorit cu Principesa Maria de Edimburg —; locot.-colonel la 28 Noembrie 1895; general de brigadă la 8 Aprilie 1898; general de divizie la 10 Mai 1904; general de corp de armată la 7 Aprilie 1911 și apoi a fost numit inspector general al cavaleriei și al armatei. In timpul campaniei din Bulgaria (1913) Principele Ferdinand a fost numit comandant suprem al armatei de operațiuni și a trecut în fruntea ei Dunărea.

înaintea ochilor, am zărit ca o vedenie minunată, icoana țării înseși; licărind altă dată ca o scânteie luminoasă pe cerul răsăritean, crescu de atunci din zi în zi, se mări plină de vlagă și de fală, ca o stea cu raze limpezi pe malurile Dunării și țărmul Mării Negre.

Cum să nu fim oare mândri, când, cetind acolo despre luptele vitejești și glorioase cu toți cei mai cumpliți ai țării noastre vrăjmași, întâlnim numele și faptele atâtor Voevozi însuflețiți de iubirea de moșie până la jertfă? In toate vremile, au trăit români, și pe tron și în rândurile poporului, cari nu au uitat, cum zice Enăchiță Văcărescu:

„Creșterea limbei românești,
„Și a patriei cinstire..."

Câte lucruri de cel mai mare interes nu am găsit, cu o firească și o ertată mirare pentru mine, în toți cronicarii, dar mai cu seamă în cei doi mai de frunte, Miron Costin și Ioan Neculcea! Cu deosebire Neculcea m'a fermecat, cu limba-i curată, cu stil împodobit, cu icoane pipăite și cu așa de sănătoase povețe. Cele patruzeci și două de cuvinte — cum le numește el — dela începutul cronicei sale sunt ca o galerie de cadre mici, dar cu măestrie zugrăvite, pe cari ochiul nu se mai poate sătura privindu-le. Câte chipuri vii, fapte, legende, cugetări înțelepte în fiecare din ele!...

Atunci am înțeles cum și de ce el a însuflat talentul unui Alecsandri, unui Bolintineanu. Din toate însă mi-au dat de gândit viața și întâmplările lui Milescu Cârnul învățătorul lui Petru-cel-Mare, purtătorul numelui de român până în Suedia, unde scria latinește, și până în China — țara Chitailor — ca sol al Rusiei — și când aceasta? Intr'un timp în care puțini s'ar fi gândit că în România se pot desvolta asemenea oameni învățați și cu înal-

(Continuare in pag. 3-a)

Despre limba și literatura românească

Ales membru onorific al Academiei Române, în ziua de 16 Martie 1890, în ședința solemnă a acestei instituțiuni culturale, care s'a ținut în aceiaș zi, Principele Ferdinand a pronunțat următoarea înălțătoare cuvântare asupra limbii și literaturii românești:

Domnilor,

„Cu inima pătrunsă de recunoștință am ascultat cuvântarea prea iubitului meu unchiu, și la rândul meu, dar numai îndemnat de regele, îndrăznesc a rosti câteva cuvinte înaintea acestei adunări de oameni învățați, în mijlocul cărora pentru întâia oară am onoarea de a mă afla.

Este în acelaș timp și o datorie de onoare din parte-mi a lua cuvântul, spre a exprima adâncul meu simțământ de recunoștință pentru marea distincțiune ce Academia mi-a făcut, proclamându-mă ca membru onorific al acestui înalt așezământ de cultură națională, unde tinerețea mea încercată caută să se călăuzească de neperitoarele lumini ale științei.

Am avut fericirea că s'au îngrijit de timpuriu a mă învăța frumoasa limbă românească, și mi-a fost drag să o învăț, pentru că ea mi-a înlesnit cunoașterea de aproape a literaturei populare, a datinelor, obiceiurilor, dar mai ales a bogatei istorii a neamului românesc.

Am putut ceti și înțelege astfel numeroasele publicațiuni ale Academiei, cari mi-au arătat cât de mult s'a făcut pentru propășirea științelor și literelor în România. De câte ori am avut aceste scrieri